

Hlavní promluva Sv. otce při generální audienci

Blahoslavení vy chudí

1. V současném světě, kde se projevuje tak ostrý protiklad mezi starými a novými formami žádostivosti a kde velmi široké vrstvy obyvatelstva žijí v neslýchané chudobě, jeví se stále jasněji - již na společenské úrovni - hodnota dobrovolně zvolené a důsledně uplatňované chudoby. Z křesťanského hlediska pak chudoba se vždy volila jako životní stav, který lépe umožňuje následovat Krista rozjímáním, modlitbou a hlásáním evangelia. Pro církev je důležité, že mnoho křesťanů si živěji uvědomuje Kristovu lásku k chudým a cítí, jak naléhavě je třeba jim pomoci. Stejně tak je však pravda, že stav dnešní společnosti staví do popředí se stále větší krutostí rozdíl mezi evangeliem chudých a světem, jenž tak často bezohledně sleduje zájmy spojené s dychtivostí po bohatství, jež se stalo modlou ovládající veškerý život. Proto církev stále silněji pociťuje hlas Ducha sv., aby byla chudá mezi chudými a všem připomínala, jak je nutné přilnout k ideálu chudoby, jak ji hlásal a uplatňoval Kristus, a napodobovat ho v jeho upřímné a činorodé lásce k chudým.

2. V církvi se obzvláště oživilo a utvrdilo vědomí, že v této oblasti evangelních hodnot stojí v první linii řeholníci a všichni ti, kdo chtějí následovat Krista Bohu zasvěceným životem. Jsou povoláni, aby v nitru rozjímali a vydávali světu svědectví o Kristově chudobě a jeho lásce k chudým: "Jdi, prodej vše, co máš, dej to chudým a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!"

Když žádal toto odřeknutí se (bohatství), Ježíš položil bohatému mladíkovi předběžnou podmínku, chce-li ho následovat, jež s sebou přináší hlubší účast na chudobě Kristova vtělení. Připomíná to i sv. Pavel korintským křesťanům, aby je pak povzbudil ke štědrosti vůči chudým, a jako příklad uvádí toho, jenž "bohatý, stal se chudým, abyste vy zbohatli z jeho chudoby". Sv. Tomáš Akvinský vysvětluje: "Ježíš podporoval hmotnou chudobu, aby nám mohl dát duchovní bohatství." Všichni ti, kdo tuto jeho výzvu přijímají, následují ho dobrovolně na cestě chudoby, kterou on zahájil, a jsou vedeni k tomu, aby duchovně obohacovali lidstvo. Vůbec nechtějí pouze připojit svou vlastní chudobu k chudobě ostatních chudých, kterých je na světě plno, nýbrž jsou povoláni, aby jim zajišťovali skutečné bohatství duchovního řádu. Tak jsem to napsal v apoštolské exhortaci "Redemptionis donum": "Kristus je učitel a mluvčí chudoby, která obohacuje."

3. Hledíme-li na tohoto učitele, naučíme se od něho skutečnému smyslu evangelní chudoby a velikosti povolání k jeho následování na cestě této chudoby. Především vidíme, že Ježíš opravdu žil jako chudý. Podle sv. Pavla on, Boží Syn, se stal člověkem, a to chudým člověkem, a v této chudobě jako člověk žil. Narodil se v chudobě, jak to dokazuje ubohý chýše a jesle, do kterých ho uložila jeho matka. Do 30 let žil v rodině, kde sv. Josef pro ni vydělával na chléb jako tesař; v této práci mu pak pomáhal sám Ježíš. Ve veřejné činnosti mohl o sobě říci: "Syn člověka nemá, kde by hlavu složil," jako by tím chtěl ukázat, že se zcela věnuje svému mesiášskému poslání v chudobě. A zemřel jako otrok a chudý člověk na kříži, obraný doslova o všechno. Zvolil si chudobu až do nejzazších důsledků.

4. Ježíš hlásal i blahoslavenství chudých: "Blahoslavení vy chudí, neboť vaše je Boží království." V tomto ohledu je třeba připomenout, že již ve Starém zákoně se mluvilo o "chudých Páně", kteří jsou předmětem Boží dobrotivosti. Nešlo pouze o ty, kteří žili v nouzi, nýbrž spíše o pokorné lidi, kteří hledali Boha a s důvěrou se stavěli pod jeho ochranu. Tyto vlastnosti pokory a důvěry objasňují výraz sv. Matouše, který užil pro blahoslavenství: "Blahoslavení chudí duchem," Takto chudí jsou všichni ti, kdo neskládají svou důvěru jen do peněz anebo do hmotných statků, touží však po Božím království. Právě v tom však spočívá hodnota chudoby, kterou Ježíš chválí a radí jako životní volbu, která v sobě může zahrnovat i dobrovolné zřeknutí se majetku, právě ve prospěch chudých. Je to výsada některých lidí, že si je Kristus zvolil a povolal na tuto cestu.

5. Ježíš však vyhláší pro všechny nutnost zásadní volby, pokud jde o pozemské statky:

Osvobodit se od jejich tyranství. Říká se, že nikdo nemůže sloužit dvěma pánům; buď slouží Bohu, nebo mamonu. Modlářské uctívání mamonu, tj. peněz, je neslučitelné se službou Bohu. Ježíš poznamenává, že bohatí snáze přilnou k penězům (hebrejsky mammona, tj. poklad) a jen s obtížemi se obracejí k Bohu: “Jak těžko vcházejí do Božího království ti, kdo jsou bohatí. Snadněji totiž projde velbloud uchem jehly, než bohatý vejde do Božího království.”

Ježíš varuje před dvojím nebezpečím pozemského majetku: bohatstvím se totiž srdce zatvrzuje vůči Bohu a také vůči bližnímu, jak plyne z podobenství o bohatém hodovníkovi a chudém Lazarovi. Přesto však Ježíš absolutně neodsuzuje vlastnictví pozemských statků; připomíná hlavně těm, kdo je vlastní, dvojí prikázání lásky” k Bohu a k bližnímu. Ale od toho, kdo to může a chce pochopit, žádá mnohem víc.

6. Evangelium je v tomto bodě jasné: od těch, které zval a povolával, aby ho následovali, Ježíš žádal, aby s ním sdíleli chudobu tím, že se vzdají svého majetku, ať je velký či malý. Už jsme citovali jeho výzvu k bohatému mladíkovi: “Prodej vše, co máš, a rozdej to chudým.” Byl to mnohokrát opakovaný základní požadavek, ať už šlo o to, aby dotyčný opustil dům a pole nebo loďku, anebo dokonce vše: “Kdo se nezrekne všeho co má, nemůže být mým učedníkem.” A svým učedníkům, tj. těm, které povolal, aby ho následovali a bezvýhradně se mu osobně darovali, Ježíš říkal: “Prodejte svůj majetek a rozdejte na dobré skutky.”

7. Tato chudoba se vyžaduje od těch, kdo jsou ochotni následovat Krista Bohu zasvěceným životem. Jejich chudoba se konkrétně projevuje i právně, jak to připomíná koncil. Může mít různé výrazy: od radikálního zřeknutí se majetku, jak tomu bylo ve starých tzv. “žebravých” řádech a dnes je to připuštěno i pro členy jiných řeholních kongregací, až po jiné možné formy (chudoby), k jejichž hledání koncil povzbuzuje. Hlavní je, že chudoba se musí opravdu prožívat jako účast na Kristově chudobě: “Pro řeholní chudobu však nestačí, aby podřízení byli závislí na představených v užívání věcí, ale je třeba, aby byli chudí ve skutečnosti i ve smýšlení a aby měli svůj poklad v nebi.”

Samy řeholní instituty jsou povolány ke kolektivnímu svědectví o chudobě. Koncil znovu právoplatně přijímá za své hlasy tolika učitelů duchovního a řeholního života a zdůraznil zejména, že “Instituty ať se vyhnou každému zdání přepychu, bažení po zisku a hromadění majetku.” Kromě toho jejich chudoba má být ožívována duchem vzájemného dělení se, mezi různými provinciemi a domy a mají “ochotně dávat na jiné potřeby církve a na podporu chudých”.

8. Další bod, který se stále více projevuje v současném vývoji forem chudoby, spočívá v koncilním doporučení “všeobecného zákonu práce”. Dříve existovala volba a praxe žebrání jako znamení chudoby, pokory a dobročinné lásky vůči potřebným. Dnes se spíše žádá, aby řeholníci “prací si opatřovali, co potřebují pro svou obživu a činnost”. Je to zákon života v chudobě a jejího praktického uplatňování. Dobrovolně a s radostí ji přijmout znamená přijmout evangelní radu chudoby a věřit v příslušné blahoslavenství. Je to největší služba, kterou z tohoto hlediska řeholníci mohou poskytnout evangeliu: dosvědčovat a prakticky uplatňovat ducha důvěřivého odevzdání se do rukou Božích jako opravdoví následovníci Krista, který v tomto duchu sám žil, učil a zanechal jej církvi jako dědictví.

Rádio Vatikán, 30.11.1994

(zvýraznění v textu red. Světla)

Myšlenka na neděli

Síla mateřství

Novinová zpráva z rovníkové Afriky: U řeky si hrály černé děti. Zaútočil na ně krokodýl, zmocnil se malé dívky a zmizel s ní ve vodě. Nablízku byla matka. Okamžitě skočila do vody a ze všech sil bojovala s dravcem o dítě. Boj trval přes půl hodiny. Nakonec vyhrála matka. Vyrvala mu dítě z tlamy. Děvče bylo zakrvácené, poraněné mnoha ostrými zuby. Podařilo se je zachránit. Zpráva dodává, že matka měla po celou dobu přivázáno na zádech ještě další dítě.

Nevšední zpráva, skoro neuvěřitelná. Přesto je v tom příběhu obsaženo svědectví o tom, co dokáže matka. Jak se dokáže porvat na život a na smrt o své dítě. Může se nám vybavit jiný obraz matky tak, jak jej nacházíme na počátku Bible i na jejím konci v Apokalypse. Nejprve je to hned v ráji, pokušitel, který uštkne jedem hříchu celý lidský rod. Ale už tam je řeč o ženě, která potře jeho hlavu a vyrve mu jeho kořist. - A ve Zjevení sv. Jana je to tatáž žena, matka, která se utkává s drakem, obludným netvorem, aby nad ním zvítězila.

Zdá se, že křesťanský lid během tisíciletí objevil mnoho krásných vlastností Matky Boží, ale tento rys jako by teprve čekal na objevení. Že totiž Maria je nejen tichá a pokorná Boží služebnice, ale je v ní i nepředstavitelná síla mateřství, schopná zápasu s nepřítelem, který ohrožuje její děti. Co my víme o tom, s jakým nasazením zápasí Maria o každé své lidské dítě. Můžeme jen tušit, co pro nás znamená její pomoc, láska a síla.

Přejdeme do aktuálnějšího pochopení tohoto děje. Dříve byly malé děti, jak píše Bible, vehnány živé do rozžhavené tlamy Molocha, obludné modly pohanů. Dnes jsou dosud nenarozené děti obětovány jiné modle, jejíž jméno je požívachost, odmítání lásky, sobectví, pohodlí.

Ale je tu Matka Maria, která bojuje na jejich straně. Je tu matka církev, která vášnivě, neústupně, nejrozhodněji ze všech hájí život nenarozených i narozených dětí, aby se v nich plně rozvinul Boží dar života.

Maria bojuje i osobním příkladem. Vidíme ji v setkání s Alžbětou. Obě ženy, matky, jsou naplněny Duchem svatým, zpívají radostí. O Marii je řečeno: Jsi požehnaná mezi ženami, jsi šťastná, že jsi uvěřila. Je tam i zmínka o radostném pohybu nenarozeného dítěte v mateřském lůně.

Proti neblahé praxi stále častějších potratů je třeba postavit odvahu a pozhennání věřících žen, matek, které své mateřství dají do služeb Bohu. Pohyb dítěte v lůně Alžběty, když vítá Marii, jasně dokazuje (a každá matka to ví), jak je dítě úzce spojeno s matkou i v jejích pocitech, jak reaguje na stav její duše. Něco jiného je prokázán obranný pohyb živého plodu ve chvíli, kdy se k němu blíží chirurgova ostrá kyreta. Málokde je kontrast mezi dobrem a zlem, mezi nebem a peklem, životem a smrtí, vyjádřen tak pravdivě a otřesně, jako právě v tomto obraze. Je třeba mnoha statečných rodičů, opravdových matek, které nepodlehnu trendu doby a setrvávají věrně v Božím řádu lásky a předávání života. Zdá se, že ti lidé, kteří se brání dětem a obětem, budou postupně vymírat na nedostatek potomstva. Bůh to má dokonale domyšleno. On je na straně těch, kdo v něho věří. Těm patří budoucnost. Kdo jiný, než právě křesťané, by to měl pochopit.

Jeden současný básník používá biblického vánočního obrazu, kdy anděl zvěstuje pastýřům narození Krista, v převráceném významu: Muž v bílém šatu zvěstuje rodičům radostnou zvěst: Nebojte se, nenarodí se vám, nezavinete ho do plenek, nedáte do jeslí. Potrat se zdařil.

My uslyšíme jiný hlas z nebe, už brzy, který nám zvěstuje tu pravou a největší radost, radost pro všechny lid: Dnes se vám narodil Spasitel! Kéž se, Pane, narodíš v každém srdci, v každém mezilidském vztahu, v každé rodině, v každém dítěti, v nás všech, aby byl náš svět stále plnější Tvého života, Tvé lásky, aby ses v něm TY stával všechno ve všem.

Josef Hrdlička

Nabídka, nikoliv nucení!

V Brně vystoupil s přednáškou vídeňský sociolog a katolický kněz prof. Johannes Schasching, poradce Sv. otce Jana Pavla II. v sociálních otázkách. Podílel se významně na vypracování encykliky "Centesimus Annus". O nevšedním zájmu svědčila účast více než stovky lidí, mimo jiné i brněnského Otce biskupa Cikrleho, generálního vikáře Otce Mikuláška, náměstka primátora města Brna ing. Doležala a jiných osobností.

Přednášející upozornil, že katolická sociální nauka není žádnou ideologií, nýbrž pouze nabídkou, výzvou, aby postkomunistické státy při zavádění tržní ekonomiky neopomíjely otázku

sociální a občanské spravedlnosti, aby pamatovaly na investice do "lidského faktoru" i tehdy, když se to ekonomicky nevyplácí a všechny ukazatele mluví proti tomu. Tato zásada odpovídá slovům Sv. otce Jana Pavla II.: "Člověk je cestou Církve!"

Dále prof. Schasching varoval Českou republiku při zavádění ekonomické reformy před kopírováním cizích, západních modelů a vyzval k hledání specificky české cesty.

-rm-

OSHO (1931-1990)

Nedávno jsem zaslechl, jak kdosi veřejně za pomoci radiových vln doporučuje myšlenky Osha. Zamrazilo mě, že by právě jeho myšlenky měly být dále šířeny. Aby se čtenáři alespoň zprostředkovaně dověděli o podstatě názorů a životě Osha, uvádíme krátké úryvky z jeho myšlenek. Možná, že mnohým z vás ušetříme čas a peníze, pokud ne něco mnohem cennějšího.

Podkladem k článku byly dvě knihy. U nás se osobě a dílu Osha věnuje nakladatelství Pragma, které je známé především tituly zahrnovanými do kategorie New Age. Vesměs se jedná o knihy, které jsou v příkrém rozporu ke křesťanství.

O základních lidských právech

Tento titul byl u nás vydán již v roce 1991. Obsahuje dvě přednášky z roku 1986 a stručný Oshův životopis (použité citace uvádíme kurzívou). Osho zde zavrhuje Deklaraci lidských práv a vyjadřuje (a ne ojedinele) své sympatie ke komunistickému bloku:

- "Sovětský svaz je na tom lépe, a po právu, protože se na této Deklaraci nikdy nepodílel. Nemá na ní vůbec účast; ani žádná jiná komunistická vláda" (str. 14).

Vadí mu, že deklarace neobsahuje právo na smrt - eutanázii v případech slabosti, nemoci nebo stáří:

- "Jestliže zbytečně trpí a čeká jen na smrt... K čemu to čekání? Proč musí člověk procházet takovými mukami? Společnost je zodpovědná za tisíce lidí, kteří takto trpí - ať v nemocnicích nebo v pečovatelských domovech. Nikdy se už nebudou moci vrátit do života jako zdraví, tvořiví nebo jakýmkoliv způsobem užiteční lidé."

Za dostatečný důvod k provedení eutanázie Oshovi postačuje hodně málo - i nuda:

- "... staří lidé v nemocnicích budou čekat a doufat, že je někdo přijde navštívit... Nikdo však nepřichází. Lidé se jim vyhýbají. Vždyť je s nimi nuda... Nenajdete s nimi společnou řeč a bude to pro vás prostě nuda."

Přestože Osho osuzuje Hitlera, Stalina atd. (na str. 9), podává prakticky podobné argumenty pro "utracení" starého člověka, jako uváděla nacistická propaganda v souvislosti se zabíjením lidí s nižším IQ nebo s duševní poruchou. Není bez zajímavosti připomenout, že obhájci potratů často uvádějí podobné argumenty, když se snaží přímo nebo nepřímo podpořit zabíjení nenarozených dětí - což dokazuje, že jsou si vědomi toho, že předmětem jejich zájmu je člověk se všemi důsledky z toho vyplývajícími. Osho dále říká

- "Svědomí však vzniká teprve po meditaci, nikdy před ní. Člověk se se svědomím nenarodí" (str. 17).

- "Bytí člověka je onou rajskou zahradou, o které se hovoří v Bibli. Ráj... je v nás samých" (str. 17, srv. pro zajímavost s Gn 3,1-24).

- "Gurdjieff je jediný člověk v celých našich dějinách, který pronesl nesmírně zajímavou věc: 'Nemáte žádnou duši.' ... Existuje taková možnost - pracovat na sobě a duši stvořit - nikdo se však s duší nenarodí" (str. 20).

"Budete jako Bůh..." Není překvapující, že Osho se obzvlášť vyjadřuje také na adresu Panny Marie:

- "Všichni křesťané věří... že Ježíš se narodil z panny. A to jsou prý rozumné bytosti" (str. 21).

- "Stačí, když pár věcí vypustíte - a vida - hned zjistíte, že křesťanství je nejnenábožnější

náboženství, které existuje; a pokud jde o zbožnost, je nejchudší. Narozen z panny - škrtněte to, máte-li rozum. Zmrtvýchvstání - vypusťte, jestliže nesouhlasíte. Chůze po vodě - odmítněte. Přeměna vody na víno - nejenže škrtněte, ale běžte, vyhledejte toho chlapíka a odveďte ho na policii, protože to není zázrak, to je zločin” (str. 22).

- “Dostal jsem od svých sannyasinů (?) z Itálie dopis, ve kterém mi psali: ‘Naléháme na papeže, protože jeho sekretář se o tebe velmi zajímá a rád by tě pozval - ale papež je proti tomu’” (str. 28)

- “Antikoncepční pilulka prostě zabrání, aby se dítě v matčině lůně vyvinulo, takže problém porušování lidských práv vůbec nevznikne... Dítě by mělo být uznáno za lidskou bytost teprve, až když se narodí, a i pak mám některé výhrady... Jestliže se dítě narodí slepé, jako mrzák, nebo narodí-li se hluchoněmé a my nejsme schopni mu pomoci... Jen proto, že život nesmí být zničen, bude dítě muset trpět... sedmdesát nebo osmdesát let? ... Pokud by rodiče rozhodli, dítě by mělo být navěky uspáno. A nemyslete - není v tom žádný problém” (str. 34).

- “Manželství je falešná náhražka lásky” (str. 35).

- “Ve skutečnosti... lidé, kteří se do sebe zamilují, by měli být co nejodlišnější. Budou mít pak kvalitnější, inteligentnější a odolnější děti” (str. 36).

- “Lidé by se měli naučit křížit se mezi sebou, to však bude možné teprve až pomine manželství a láska bude plně respektována” (str. 37).

- “Žádnému dítěti by neměli rodiče vnucovat svou představu o životě - ve formě žádné teologie, filozofie nebo politického názoru. Měli by pouze pěstovat jeho inteligenci...” (str. 41).

- “Rozhlédnete-li se po Zemi, uvidíte, že lidé žijí v takové bídě a utrpení, že opravdu další peklo není třeba. My však můžeme celou situaci změnit. Země se může stát rájem. Potom nebude zapotřebí žádného dalšího ráje - ráj bude prázdný” (str. 44). (Zde si Osho sám protiřečí, viz srv. se str. 17, kde ráj umístí uje do nás samých... Skutečně, aby lidé jeho myšlenky realizovali, museli by mít v sobě totální prázdno - bez svědomí, bez Boha, bez lásky...)

Další knihou vydanou nakladatelstvím Pragma r. 1991 je tzv. **Oranžová kniha - Meditační techniky**

Protože si myslím, že již uvedené postačí bohatě k tomu, aby si čtenář vytvořil objektivní názor, snad jen v souhrnu: tato kniha patří prý mezi nejprodávanější tituly uvedeného nakladatelství. Meditace zde popsány představují pestrou směsici - od technik podobných americkým psychologickým doporučením při únavě a podrážděnosti až po techniky, které jsou vyloženě nebezpečné a mohou vést u labilních nebo nevyzrálých osob i k vážné poruše psychiky.

- “Meditace je způsob, jak osvobodit vaši inteligenci. Čím víc jste meditativní, tím víc budete inteligentní” (str. 84).

- “... když meditujete, snažte se něco dělat: myslíte na to, že jste Bůh nebo že jste sám sebou” (str. 120).

- “Bůh je pomůckou k modlitbě. Jakmile se jednou naučíte modlit, zapomeňte na Boha. Modlitba sama postačí... Vaše modlitby nikdo neposlouchá. Vaše modlitba je monolog, modlíte se k prázdnému nebi” (str. 198).

A opět: Co sliboval satan, ten had, Evě? Budete jako Bůh... A Osho? Na str. 120: ...Myslíte na to, že jste Bůh... Myslím si, že není třeba opravdu dodávat již vůbec nic.

Osho, kterého vyhostili i z USA, byl v letech 1985 až 1986 vyhoštěn nebo mu byl odepřen pobyt ve 21 civilizovaných zemích světa (údaj z první knihy). Je s podivem, že u nás vycházejí knihy s jeho myšlenkami a zcela legálně si je může zakoupit kdokoliv bez ohledu na svůj věk. Je toto s demokracií slučitelné? Nebo naopak: nemá každá společnost, a to i demokratická, povinnost bránit se proti takovým myšlenkám, srovnatelným s násilnou propagandou? Před deseti lety, ještě za života Osha, tak 21 států učinilo. A co my dnes? Není cosi shnilého ve státě dánském?

Jan Pilsener

P.S.: Minulý víkend (49. týden) bylo ve večerním vysílání zpráv uvedeno, že myšlenky Osha získávají u nás své příznivce především mezi vysokoškolskou mládeží. Zprávy byly doplněny reportáží z jejich prvního setkání u nás...

Vánoční besídka

(Zpověď lékaře)

Mám soukromou kliniku. Jednoho dne přišla ke mně mladá křehká žena, která čekala dítě. Její konstituce nebyla dobrá, ačkoliv pocházela ze zdravé rodiny. Její nervová soustava byla dosti labilní.

Vyšetření ukázalo, že jsou zde obavy z velmi těžkého porodu pánevním koncem. Je to komplikovaný porod, který se vyskytuje tak u čtyř ze sta porodů.

Během porodu jsem však s hrůzou zjistil, že tělíčko novorozence je těžce deformováno. Jedné nožičce chyběla celá stehenní kost a nožka nedosahovala ani ke kolínku druhé nožky. Zděsilo mě to, nikdy předtím jsem nic takového neviděl. Jaký osud čeká toto dítě?

A pak přišel těžký vnitřní zápas, s nímž jsem se musel vyrovnávat po celý život.

Uvědomil jsem si, jaký vliv to bude mít na labilní nervovou soustavu mladé matky. Byl jsem přesvědčen, že to tu rodinu nejspíše zruinuje, protože bude jezdit od jednoho renomovaného lékaře k druhému a ti budou z nich jen ždímat peníze, dokud bude jen jiskřička naděje na nějakou nápravu.

Ale především jsem si představoval toto dítě jako děvče, které bude smutně posedávat samo, zatímco její kamarádky se budou smát, tančit, skákat a hrát, a najednou mi bylo zcela jasno, že je tu jeden prostředek, jak zabránit všemu tomu utrpení, kromě první bolesti, a pro ten jsem se rozhodl.

Přinutil jsem svou ruku k zpomalování. Je to komplikovaný porod. Nikdo nic nezpozoruje. Matka bude nejprve smutná, že ztratila dítě, ale nakonec bude ráda, že se tak předešlo mnohem horší budoucnosti.

Můj vnitřní hlas mi říkal: “Nevnášej do této rodiny takové strádání. To dítě se ještě nenadechlo... pravděpodobně nemůžeš dokončit porod včas... nespěchej!”

Pokynul jsem sestře, aby mi podala ohřátou sterilizovanou roušku, která je vždy připravena při takovémto porodu. Tělíčko se hned zabaluje, aby kontakt s chladnějším vzduchem nevyvolal u dítěte náhlý vdech, při němž by se nadechlo hlenů, což by znamenalo jeho udušení.

Tentokrát měla rouška pouze zakrýt to, co předtím viděly jenom moje oči. Byl jsem rozhodnut.

Díval jsem se na hodiny. Tři z cenných sedmi nebo osmi minut již uplynuly.

Všechny oči byly upřeny na mne.

Sestry mě již viděly mnohokrát při porodu pánevním koncem. Ale byly již také svědkem, že porod se nezdařil. Teď to uvidí zase.

Poprvé ve své praxi jsem vědomě jednal proti zásadě, kterou jsem zatím vždy uznával za správnou, protože jsem byl přesvědčen, že nemohu jednat jinak.

Vsunul jsem ruku pod roušku, abych nahmatl puls a mohl posoudit stav dítěte. Přitom jsem narazil na zdravou růžovou nožičku, která se octla v mé ruce, jíž byla svěřena bezpečnost matky i dítěte. Náhlý prudký pohyb malého tělíčka, skutečný pocit života a síly.

To bylo příliš. Nevydržel jsem to a končil jsem zdárně porod dítěte s jednou deformovanou nožičkou.

Když jsem to sděloval mamince, můj hlas se zlomil.

Všechna moje tušení se ovšem vyplnila. Matka musela zůstat dlouho v nemocnici. Vypadala stále jako vylekaná. Pak jsem příležitostně slyšel o osudech této rodiny. Několikrát změnila místo pobytu. Nakonec se mi ztratili z očí a já jsem si dělal výčitky, že jsem neměl dost síly, abych dokonal to, co jsem měl v úmyslu.

V naší nemocnici máme již léta ve zvyku, že děláme o vánocích pro zaměstnance, sestry a

lékaře vánoční besídku. Ta poslední se obzvláště vydařila. Když zazněly varhany, zaplnila se scéna silicím modrým světlem, zvedl se závěs a na scéně se objevili tři bíle odění hudebníci, kteří hráli za doprovodu varhan: harfa, violoncello a housle.

Bylo v tom něco obzvlášť dojemného a já jsem byl přesvědčen, že nejsem sám, koho to chytilo za srdce. Po skončení jsem čekal na vrchní sestru, abych jí poblahopřál ke zdařilému vystoupení. A jak jsem tak sám seděl, přiběhla ke mně paní s rozpřaženýma rukama:

“Viděl jste ji,” volala, “musíte poznat moje dítě. To byla moje dcera, která hrála na harfu, viděla jsem, jak ji sledujete. Vy už mě nepoznáváte? Před 17 lety jsem u vás porodila děvčátko jen s jednou nožičkou. Zkoušeli jsme všechno možné. Ale dnes má protézu a může chodit. Také dobře plave.

Když ještě nemohla mnoho chodit, naučila se výborně používat své prsty. Bude z ní velká harfenistka. Jde v 17 letech na vysokou školu. Je to moje jediná radost a i ona je šťastná. Pojd' sem!”

Zatímco jsme mluvili, to mladé stvoření vstoupilo se zářícíma očima.

“To je tedy tvůj první lékař, drahá, náš lékař!” řekla matka.

Její hlas se zachvěl.

Zadíval jsem se na ni. Procítil jsem znovu živě ten okamžik před lety, kdy jsem matce sděloval, co ji čeká.

Impulzivně jsem dítě objal. A jak jsem naklonil hlavu přes její rameno, uviděl jsem na svém zápěstí vteřinovku svých hodinek a připomněl si ono osudné odpočítávání minut... Znovu jsem prožil onu drahocennou chvíli, ve které to dítě svou zdravou nožičkou bojovalo o svůj život.

Odstoupil jsem, zadíval se dlouze na ni a řekl: “Ani vy, ani nikdo jiný na světě neví, co pro mne znamená dnešní večer. Posad'te se, prosím vás, ještě jednou k harfě a zahrejte jen pro mně nějakou píseň. Nesu na svých bedrech tíži, o které nikdo nemá tušení a které mě můžete zbavit jenom vy.”

Její matka seděla vedle mne a jako mimoděk vzala mou ruku do svých. Dost možná, že vytušila, co se děje v mém srdci.

Když dozněly poslední tóny, pocítil jsem, že jsem konečně dostal odpověď na palčivé otázky a našel jsem cestu k míru, který jsem marně hledal. Před očima mi vyvstal obraz mé matky, jejíž prostá víra v Boha se mi jako lékaři zdála překonaná. Cesty návratu mohou být dlouhé a klikaté.

(z “Christ und Zukunft” č. 45
přeložil -vu-)

Proces zrání modlitby

Ježíš byl pro své učedníky mistrem modlitby. Protože dobrá modlitba může být namáhavá, prosili učedníci Ježíše: “Pane, nauč nás modlit se!” Ježíš tuto prosbu neodmítl. Učil je “modlit se v jeho jménu”, neboť “dosud jste o nic neprosili v mém jménu” (Jan 16,24). “Modlit se ve jménu Ježíšově” znamená životní společenství s Ježíšem. “Když zůstáváte ve mně a má slova zůstávají ve vás, pak prostě, o co chcete, a stane se vám.” Co se v modlitbě má stát s námi? Stále hlubší shoda s vůlí Boží.

Těžkosti s modlitbou

Svatý Augustin sám na sobě poznal psychologické těžkosti opravdové modlitby. Proto je výborným učitelem modlitby. Ve výkladu žalmu 86 se říká, že “laskavý Bůh jej nese na rukou a snaší jej, dokud nedozraje k opravdové modlitbě”. Svato Augustin, který dobře věděl, že bychom často modlitbou “chtěli být pohlazeni”, píše:

Modlitba: necháváme se hladit, nebo hledáme Boží pravdu?

“Dovolte mi mluvit jako člověku mezi lidmi, jako jednomu z lidí! Ať každý z vás má srdce na dlani a dívá se na sebe bez lichocení, bez změkčilosti. Není nic hloupějšího, než když člověk

lichotí sám sobě, a tak se klame. Ať se každý podívá a vidí, co všechno se v takovém srdci děje: jak bezduché myšlenky brání modlitbám, takže se srdce sotva dokáže ztišit před svým Bohem. I kdyby se srdce chtělo nějak upevnit ve stálosti, přece stále prchá a nenachází žádnou závoru, která by mi dopomohla k usebranosti, žádný zámek, který by zabránil přelétavosti a neklidu. Srdce tak nemůže najít klid v Bohu. Děje se tak mnohým, přemnohým, kteří ještě nedospěli ke zralosti modlitby.”

Jestliže tedy hledáme v modlitbě její pohlazení, musel by i nám Ježíš říci: “Dosud jste se nemodlili v mém jménu!” Ale Bůh má s námi trpělivost i při těchto nedokonalých a nezralých modlitbách. Augustin říká: “Jsi dobrý a laskavý Bůh a snášíš mě, i když se ještě uboze modlím a mé myšlenky se rozbíhají na všechny strany!”

Ale Ježíš nás chce vést ke zdravé, robustní modlitbě. Obrací se k Otci a modlí se: “Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.”

Z takovéto modlitby mohl říci sv. Ignác z Loyoly:

“Pane, vezmi si celou mou svobodu. Vezmi si mé svědomí, můj rozum a celou mou vůli. Všechno, co mám nebo vlastním, jsi mi daroval Ty; to všechno Ti vracím a přenechávám to úplně Tvé svaté vůli. jen svou lásku a milost mi dej: pak jsem dost bohatý a nic dalšího nežádám.”

W.S.

“To jsem já a mám se rád”

V duchu tohoto hesla žilo 300 mladých lidí o víkendu 11.-13.11. na brněnském Biskupském gymnáziu při setkání členů SHM.

SHM - Salesiánské hnutí mládeže sdružuje všechny, kteří pracují v salesiánském duchu. Vyvrcholením každoroční činnosti je víkendové setkání FESTA. Jeho úkolem je načerpání nových sil a navázání kontaktů.

Heslo mělo vést účastníky k pochopení sebe sama, smíření se se svými dary a nedostatky a odevzdání všeho poznaného Bohu. Při přemýšlení pomáhaly promluvy významných hostů - otce biskupa Vojtěcha, pana provinciála salesiánů Benno Beneše, prezidentky SHM Miki atd. K rozvinutí myšlenek došlo v pracovních skupinách, každá se snažila po svém ztvárnit své pochopení textu. Představování výtvorů bylo zpříjemněním sobotního večera. Ten byl zakončen modlitbou za mír na celém světě.

Krásným závěrem byla nedělní mše svatá, při které každý děkoval za dar života. “Každý se může mít rád takový, jaký je, se všemi svými chybami i nedostatky. Nejde o to, mít se rád, jenom když jsem dokonalý, ale za každé situace přijímat sebe.” A s touto myšlenkou prezidentky SHM se účastníci rozjeli do svých domovů.

Věříme, že tento život je stálou přípravou na ten další, neboť neznáme den ani hodinu svého návratu domů.

Věřím, že z diskusí vyvstává správná cesta, kterou se musíme dát, a že každý v kontaktu s druhými může korigovat a měnit vlastní smýšlení, když poznal svou zřejmou chybu.

Pier Giorgio Frassati

Z dopisů čtenářů...

“Báseň bez rytmu a rýmu”

(odpověď či pokračování - ke Světlu č. 49)

Nenaříkám, neběduji - to nepomáhá nikomu...

Pouze odpovídám na často kladenou otázku:

“Bude třetí válka?”

- Proč se takhle ptáme??

Třetí válka už zuří celá desetiletí;
a pokud ještě “nepropukla” navenek,
je to jediné díky nesmírnému Božímu milosrdenství.
-... Několik desítek milionů padlých ročně,
a právě tolik těžce zraněných - matek...
Lidé, máme srdce, nebo nemáme?
MD

Legenda o sv. Prokopu, opatovi (1.)

Legendu, sepsanou asi brzy po opatově smrti, nám zachovalo čtení matutina ze svátku sv. Prokopa v pěti lekcích druhého nocturna v breviři panen benediktinek od sv. Jiří.

Rukopis breviře pochází ve svém původním celku ze XII. století. Čtení ze života sv. Prokopa Sázavského je vložkou po roce 1204, kdy svatořečením ze dne 4. července se sv. Prokop zařadil do kanonického officia mnišských hodin. Předloha tohoto rukopisu je nejstarším známým zněním legendy z let 1061 - 1067 a je téměř bez poruchy zachována ve všech zpracováních počínaje známým Mnichem Sázavským z roku 1172 až do bollandistické recenze z konce XIV. století.

První čtení

Byl opat jeden blahoslavený, jménem Prokop, rodilý Čech, vyučený v písmu slovanském, jež kdysi vynalezl svatý Cyrill a které i kanonicky schváleno bylo. Ve světě byl knězem vzácným, počestného života a mysteria svatá cudně slavil.

Když pak z lásky k Ježíši Kristu celou silou ducha svého žhavě se k němu přivinul, ničemnou marností tohoto světa pohrdl, a dům, i ženu, pole, příbuzné a přátele, ano i sám sebe zapíraje, proměnlivý svět i s ubohou jeho slávou opustil, a prchaje před jeho hlučným vírem, vyhledal si hluboké ticho samoty v skrytu jakési opuštěné jeskyně, kterou obývalo tisíce d'áblů, vyzbrojen nebeskými zbraněmi, se usadil.

Tam opevniv se, jak mohl, hradbami ctnosti, které pevně vybudoval proti zvířecím neřestem, útokům duchovních svodů a proti šípům pokušení, o skálu, to jest o Krista, myšlenky své modlitbami, bděním a postem rozbíjeje, mužně zápasiti začal.

Druhé čtení

Zmíněná pak jeskyně od hradiště Kouřima vzdálena je dvě míle, a od řeky Sázavy, která pod ní teče, až do dneška má své jméno.

Tam pak konečně vysvobozen ze zmatků světského ztroskotání a dlouhý čas před lidmi ukryt, pro Boha neúnavně zápasil. Však svatá Boží Prozřetelnost nechtěla, aby město na hoře ležící se skrývalo, ani aby světlo pod kbelcem postavené se tajilo, nýbrž ke chvále a slávě jména Božího veřejně jako příklad mnohým věřícím zazářilo.

Z vůle pak nebeské milosti pověst o jeho ctnostech široko daleko po všech krajích mnohým vyprávěním se roznesla, že v zástupech začali tam přicházeti lidé, aby slyšeli jeho mínění, dary s sebou přinášejíce a jeho modlitbám se zbožně poroučejíce.

On pak pln planoucího žáru lásky, bohatý duchem pohostinnosti, ozdoben skromně svatou obezřetností, cudností zářící, opatrný pokorným milosrdenstvím, projasněný zdrženlivostí, překypující horlivostí a vírou, slovem svatě výmluvnosti srdce posluchačů svých jako včasným deštěm ve chvíli příhodnou vylitým zavlažoval a rádlém nauky své užitečně přeorával.

Třetí čtení

Chudé pak konečně přijímal s tak štědrá zbožností, která mu byla vrozena jako dar Boží, s tak laskavou, radostnou a pečlivou ochotou jim sloužil, jako by Kristus co nejzřetelněji sám byl přítomen, že všichni toho kraje žebráci a sirotci zde obživeni byli.

Proto tedy spěchalo k němu množství věřících, kteří toužili celou duší svou zřeknouti se zisků světa a s ním až do konce života setrvati. Tyto lidi dobrotivě objímaje, jako kvočna kuřátka svá pod křídly ochraňoval.

Čtvrté čtení

Vystavěl též basiliku ke cti svaté Bohorodičky Marie Panny a svatého Jana Křtitele a shromáždil kolem sebe některé bratry zbožného života a mravů ukázněných, s nimiž duchovně se dohodnuv ve svorné lásce, stanovil přijmouti mnišská pravidla a božská mysteria podle vzoru milostiplného Otce svatého Benedikta.

Jaká pak opatrná a účinná byla bdělá píle jeho mysli, pečlivost a starostlivost, jaká štědrost jeho lásky k bratřím, to myslím, žádná ústa nevypravědí.

**

Zde přerušuje upravovatel těchto lekcí proud románského vyprávění a zasazuje bezprostředně příznačnou scénu autora z XI. století, která nám kreslí konflikt slovanské a latinské liturgie. Tato lekce byla tedy čtena se zvláštním důrazem v chóru českých benediktinek u sv. Jiří již počátkem XIII. století.

**

Toto času naplňuje se pořadě věštba svatého otce Prokopa. Neboť štvání d'ábelskou závistí, mnozí žárlivci zosnovali jeduplné smyšlenky pomluv a nastražili na vévodském dvoře utrhačná osidla proti opatu Vítovi a proti jeho bratřím a ohlušivše uši knížete dobře sestavenou lží, zlehčovali je rozmanitými hanami, říkajíce totiž, že slovanským písmem zřejmě se zapletli do kacířství a pokrytectví a že vůbec jsou zvráceni. A proto vytrvale tvrdili, že je docela čestnou povinností je vyhnati a dosadit na jejich místo opata s bratry latinského obřadu.

O závisti, o zlobná horlivosti, ze které není uniknutí. O závisti hodná prokletí, spředená ze všemožné zloby, ohni neuhasitelný! Ale vpravdě, jako šat je šířán molem, tak i ten závistí je stráven. Ten však, komu závidí, slavnějším se stává.

A tak opat Vít, spolu se svými bratry, které sdružovala jednota lásky, odešel pryč do země Uherské.

Páté člení

Vzpomenutý pak vojvoda použil rady svých našeptavačů ke konečnému rozhodnutí a na onom místě ustanovil za opata rodilého Němce, člověka plného neklidné rozhořčenosti. Když ten pak první noci po svém příchodu šel podle obyčeje na jitřní hodinky a blížil se k chrámovým dveřím, zjevil se mu svatý muž Prokop, opřel se uvnitř brány do chóru a řekl jemu:

“Odkud máš moc zde přebývati? Co tu hledáš?” On však na to: “Vladařská moc a velebnost vojvody a neotřesitelná vznešenost jeho velmožů odevzdala tento klášter mně až do konce mého života.”

Jemu řekl svatý Prokop: “Hned a co nejrychleji a bez ruměnce studu odtud odejdi! Kdybys tak neučinil, pomsta Boží tě nemine.” A to když řekl, zmizel.

On však, maje to za mámení d'ábelské, nic si z toho nedělal. Když pak ani nazejtří ani třetí noci nedbal jeho výhrůžného napomenutí, čtvrté noci, když šel k rannímu officiu, zjevil se mu opět.

Svatý muž mu řekl: “Proč jsi odepřel uposlechnouti mých přátelských napomenutí? Toto místo vyprosil jsem na Pánu Bohu pro své duchovní syny, ne pro tebe, který jsi sem vešel podvodně. A jestli ti ten tvůj pan vojvoda tuto moc svěřil, já ti ji zde od nynějška zakazuji.” A to domluviv, nejnaléhavějšími ranami své pastýřské berly, kterou v ruce držel, do něho bušil. A on jakoby bodnut žihadlem Belloniným bez meškání uhnul z místa a letným během prchal k vojevůdci země a vše, co se stalo, ohlásil. Ten užasnuv...

**

Zde končí pergamen i rukopis Breviře svatojirského. List 544 je násilně vyříznut. Končíme

tuto větu textem znění Mnicha Sázavského:

**

Ten užasnuv mocným podivem, počal kolisati a v osidlech rozpačité nejistoty zůstal zapleten až do konce svého života.

(Dokončení v příštím čísle)

Hymnus

(z 11. století)

Hlásnou chválou plesej celý
zbožných mnichů zpěvný sbor,
plesej stejnozvučnou písni
mladý, starý, každý tvor!
Všech, kdo mají volnou chvíli,
zazní Kristu vděčný chór!
Jezu dobrý, Kriste vlídný,
rač nás, Pane, chrániti.
Račiž zbystřit naše smysly,
rozum zdokonaliti!
Bez přispění tvého nelze
nic nám samým činiti.
Jak žil zbožný otec Prokop,
dej, ať smíme šířiti
jednak písmem, jednak řečí.
Sláva buď ti veliká,
stejně s Otcem jako s Duchem,
chvála, moc též proslulá,
čest i spása, stálá pocta,
rovněž ctnost též všeliká!
Teď i vždycky, jakož všude,
tobě zbožně žehnejme,
v každé hodině i zlomku
díky tobě vzdávejme,
neb nám spásu ve všem času
zaručuje láska tvá. Amen.

Dongo (Como) 24. prosince 1993

Svatá noc

Tato Svatá noc

“Useberte se se mnou v tichu a očekávání.

Zapomeňte na všechny záležitosti a vstupte do ticha modlitby.

Prožívejte se mnou tyto vzácné okamžiky, které předcházejí narození mého božského Dítěte.

Je to noc lásky a světla.

Je to noc smíření a míru.

Je to Svatá noc.

Buďte účastníky radosti vaší nebeské Maminky, která dnes cítí, že nadchází okamžik jejího panenského mateřství.

Všechno to, co mě obklopuje, je pro mne jako vzdálené; únava z cesty z Nazareta až do Betléma; hluk početné karavany; skličující hledání místa pro noční odpočinek; bolestná překvapení u každých dveří, které se zavřely; důvěra před vstupem do chudičké jeskyně, která se

otevívá.

Citlivá a jemná přítomnost mého nejčistšího snoubence Josefa mě zahrnuje něžností.

Právě on se snaží, aby toto místo učinil více pohostinné; on připravuje kolébku v teplejším žlabu; on hledá něco proti doléhajícímu chladu; on je mi po boku a spojuje se s mojí velkou modlitbou; on vidí, jak se nebesa otevírají; on překvapen rozjímá o zázraku a slyší zpěv andělů a vidí mír, jak sestupuje z nebe; on otevírá dveře pro chudé a maličké a přijímá prostinké dary pastýřů.

Já jsem ponořena do hluboké extáze; přede mnou se otevírá Otcova tvář a já patřím na božské tajemství jeho milosrdné lásky. Slovo přijalo lidskou podobu v mém panenském lůně, jako novorozeně se ocitá v mé mateřské náruči a Já je pokrývám slzami a polibky; Duch svatý se se zalíbením dívá na svůj plod.

Přemilí synové, prožijte se mnou tuto hlubokou extázi v čase této svaté noci.

Je to Lásky, která se rodí na svět stravovaný nenávistí.

Je to Světlo, které vzchází po dlouhé době hlubokých temnot.

Je to očekávání Smíření mezi ztraceným lidstvem a jeho Pánem, který je miluje a vykupuje.

Je to Pokoj, který sestupuje z nebe ke všem lidem dobré vůle.

Vstupte se mnou dovnitř tajemství této svaté noci.

Protože nadešla již velká zkouška pro všechny.

Násilí a oheň nenávisti přinášejí na svět smrt.

Veliká temnota pokrývá toto lidstvo, které již nevidí světlo.

Ještě není zrušena spojenecká smlouva s lidstvem, které se otevřeně postavilo proti svému Bohu.

Války, vzpoury, zkáza naplňují vaši cestu slzami a krví.

Nadešel pro vás čas velké zkoušky.

Proto vás ještě jednou vyzývám, abyste se nechali vést ode mne do tajemství této svaté noci.

Tak tedy nechte se proměnit, abyste jako Josef pociťovali naléhavost otevírat duše a srdce lidí, aby přijímali Ježíše při jeho druhém příchodu a nenechávejte se ovládnout prázdnými a zbytečnými záležitostmi, nýbrž bděte se mnou v modlitbě a očekávání již tak blízkého návratu do slávy.”

Z knihy “Kněžím, přemilým synům Panny Marie”, kterou je možno objednat na adrese: Středisko MKH, Černochova 7, 771 00 Olomouc.

“Stabat mater” a gregoriánské chorály

Původ gregoriánského chorálu sahá až do 1. století, kdy vznikl z chrámového židovského zpěvu. Zároveň s liturgií se totiž tvořil i křesťanský liturgický zpěv.

Dobou největšího rozkvětu gregoriánského chorálu však byl středověk. Melodie se poměrně dobře zachovaly až do konce 16. století.

Krásu gregoriánského chorálu obdivovali takoví skladatelé, jako Liszt, Wagner, Dvořák a jiní.

Oproti situaci před několika málo lety se dnes dá říci, že gregoriánský chorál se opět dostává do popředí zájmu. Možná, že k tomu přispěly i magnetofonové kazety, které nazpívali bratři dominikáni a klerici Vyššího duchovního semináře otců paulinů z Krakova (Veni lumen cordium, Alma redemptoris, Requiem, De angelis, Ora pro nobis, Ave maris stella), protože mnoho lidí zaujímal k těmto chorálům negativní stanovisko pravděpodobně pouze z neznalosti.

V současné době se na trhu objevila novinka - gregoriánský chorál o Matce boží “Stabat Mater”, kterou se nám podařilo v omezeném množství pro případné zájemce zajistit. Magnetofonovou kazetu nazpívala opět Schola gregoriana otců paulinů Krakov (strana A - Nešpory o Matce Boží Bolestné, strana B - Mše sv. ke cti Matky Boží Bolestné).

Jedna magnetofonová kazeta “Stabat Mater” stojí 89,- Kč a můžete si ji objednat na adrese Matice cyrilometodějské s.r.o., Dolní Náměstí 24, Olomouc, PSČ 771 00. Kazety budeme zasílat

pouze do vyprodání zásob.

Milujte se navzájem!

Stále častěji můžeme dnes slyšet: “Ježíš ano, církev ne”. Je to, jako bychom chtěli demonstrovat svou víru, ale přitom dávali najevo, že nechceme, aby nám Církev bránila v pohledu na Krista. Při jedné návštěvě papeže v Holandsku před několika lety řekla mladá mluvčí na adresu Jana Pavla II.: Nechte volný pohled na Ježíše!

Příčinou tohoto postoje je tragický omyl. Je to - i kdyby byla jakákoliv, i kdyby její struktury potřebovaly reformu, ať by se její oficiální představitelé jevíli veřejnosti jakkoli silní nebo slabí - je to církev Ježíšova. Jeho církev. Říkat Ježíši ano a církvi ne, to nakonec, i když to zní tvrdě, vyústí v odmítnutí Ježíše.

Při svém nástupu do funkce v Kolíně uvedl kardinál Joachim Meisner výstižný příklad. Mluvil o dalším Ježíšově pokušení v noci na Olivové hoře, krátce před jeho utrpením. Díval se pryč ve vizi na stav budoucí církve a slyšel otázku, zda to má cenu trpět za takovou církev, poznamenanou lidskými slabostmi a za jistých okolností dokonce znetvořenou. Ježíš odmítl tato pokušení a řekl své ano i takové církvi.

Kdo zná Nový zákon, ví, že Ježíš od začátku nepodléhal žádným iluzím, ví, jak často byl zoufalý z malicherného, lidsky pozemského pohledu svých vyvolených. Jeho zklamání nad tím došlo tak daleko, že dokonce Petra nazval jednou satanem, když jej chtěl od nastoupené cesty. A přesto právě těmto tak nedokonalým, malým dušičkám byla určena jeho jedinečná řeč na rozloučenou ve večeradle.

Musíme si přečíst u sv. Jana: “Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá vše, oč byste ho prosili v mém jménu. To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali!” (Jan 15,16-17). To jim řekl, protože dobře znal jejich slabosti.

A slogan “Ježíš ano, církev ne” zapomíná ještě jednu věc. Církev je každý pokřtěný křesťan. Kdo jako pokřtěný říká “ne” církvi, říká ne sobě samému. Přijmout sebe sama je však první podmínkou každé spásy. Kdo jako věřící přijímá církev, přijímá sebe sama.

Z dopisů čtenářů...

Díky vám

Světlo je časopis, který mi dodává vědomí, že ještě u nás žijí lidé, kteří se nestydí za to, že jsou katolíky. Má v sobě povzbuzení k víře, ne skepsi a pochyby (na rozdíl od jiných katolických časopisů). Děkuji Vám za to a modlím se k Bohu, aby požehnal Vaší práci.

Jaroslav Nolč

(Vydavatel i redakce Světla děkují čtenářům za všechna jejich přání a projevené názory k jednotlivým článkům v roce 1994.)

Revoluce, o kterou dnes běží

Dnes ke své seberealizaci potřebujeme odvrátit se od ducha světa. To je právě ta revoluce, o kterou dnes běží.

Tato slova pronesl k mladým v přeplněném kostele v Montrealu Daniel Ange, zakladatel hnutí “Mládež světla”. Obracel se především na všechny do třiceti let, které nazval “svědky věčné mladosti Boží”.

Vystoupení tohoto charismatického mladého duchovního a velký ohlas, kterého se mu dostalo u mladých, dosvědčují, že církev a křesťanství se blíží k velkému rozhodnutí: ke statečnému ano v sexuální zdrženlivosti, ať už kvůli důstojné přípravě na manželství nebo pro život v celibátu. Ctnost čistoty patřila od samého začátku k nejdůležitějším mravním hodnotám zvěstovaného křesťanství a přinášela stejně tak posměch a pronásledování ze strany nepřátel,

jako i velkou úctu.

Mladí se vyslovují pro čistotu

Stoje pod sochou proroka Jana Křtitele promlouval Danie Ange k mladým, že manželství je odleskem niterného Božího života sv. Trojice, vlastní kořen lásky manželských partnerů spočívající v Bohu, zatímco vědomé zřeknutí se manželství řeholníků a kněží obráží vykupitelskou skutečnost zmrtvýchvstalého Krista.

Ke konci slavení eucharistie se mladí modlili za přítomné kněze, aby jim vyprosili sílu Ducha svatého dostát svému slibu pohlavní zdrženlivosti. Předtím několik stovek mladistvých složilo slib čistoty. Pater Daniel Ange je povzbuzoval, aby měli úctu k vlastnímu tělu i k tělu druhého člověka. Pán přišel na zem, aby nám otevřel stavidla radosti, aby do nás mohla proudit božská radost.

V Anglii: Ovoce světla

V Anglii doporučuje novinářka Julie Clague modlitbu za učitele, k jejichž povinností patří lekce sexuální výchovy. Toto vyučování vyžaduje pečlivou přípravu a konec konců bývá nevděčné. To nikoho nepovzbudí. Nebohé školačky a školáci otevřeně přiznávají, že v mnoha případech přichází toto vysvětlení pozdě. Jde o to, ukázat mladistvým v pravý čas, jak je sexualita součástí velkých křesťanských hodnot. “Chodte světem jako děti světla, neboť ovocem světla jsou dobrota, spravedlnost a pravda.” Pravdu o lásce nezakusíme hlavou, ani tělem, nýbrž srdcem.

Souvislosti nejsou vidět

Podle průzkumů je na Západě sexuálně aktivních 60% mladistvých do 18 let. To vede k tomu, že se ztrácí ze zřetele vnitřní spojitost mezi sexualitou, manželstvím a předáváním života. Stále víc mladých lidí sice manželství v zásadě neodmítá, ale příliš dlouho je odkládá. Mezitím se věnují krátkodobým, střídavým, často plytkým známostem.

Odchylné mínění v Německu

V Německu byla za této situace iniciativa duchovních pastýřů mládeže z řádových společenství v srpnu t.r. nejen málo platná, ale zřetelně v rozporu s dvoutisíciletým hlásáním evangelia. V dopise biskupů žádali “novou orientaci sexuálního učení církve, respektování antikoncepce, uznání nemanželských společenství a nový pohled na homosexualitu”. Nejsou prý ochotni sdílet a zastávat všeobecně zásadně odmítavý postoj učitelského úřadu církve vůči mimomanželským životním společenstvím, praví se.

Nehledí ke kořenům

Dokument ukazuje úplnou neznalost církevního učení a kořenů křesťanské stupnice hodnot, ale prozrazuje i ochotu přizpůsobit se světu, což by bylo totéž, jako vzdát se křesťanství. Nejen že odporuje duchu evangelia, ale byl by zklamáním i pro ty mladé, kteří na cestě hledání pravdy jsou ochotni vzít na sebe oběť zdrženlivosti.

(IC/TI)

Předvánoční pozdravení farním sestram

“Nemám vánoce moc ráda. Před vánoce mi zemřel otec, stejně tak i matka. Též můj bratr zemřel ve vánočním období. I pan farář. Na knihovničce mám jeho fotografii a jeho biret. Poslední upomínky.”

Farní sestra žila prozatím ve svém domě. Jiná bydlí ve světničce u příbuzných nebo u cizích, v paneláku nebo ve sklepním bytě či v chaloupce. Pokud neměla zaměstnání mimo faru, žije z minimálního důchodu. Často je osamělá. V rodišti ji už neznají. A v té “její” farnosti už na ni zapomněli. Někdy je “farní sestrou” knězova matka, někdy oba rodiče, někdy i ovdovělý otec... někdy příbuzná. Věnovala panu faráři a jeho farnosti svá nejlepší léta. Celý život. Od dívčích let. Jiná od čtyřiceti. Jiná přišla na faru jako důchodkyně, jiná jako vdova, jejíž děti si už dávno poradily samy. Některá docházela (nebo i dojížděla) na faru v pokročilejším věku. Některá onemocněla, jiná přišla o nohu, jiná o ruku. Některá na faře umřela. Život zbožně věnovaný

církví kéž vyústil v životě s Bohem na věčnosti.

Po celá léta nese farní sestra na faře "břímě dne i horka". Život na faře je neobvyklý a může být neznámým způsobem těžký. Je to "řehole". Někdy tvrdší než "řehole" diecézního kněze. Je třeba ovládat umění mluvit a umění mlčet. Na faru přicházely a přicházejí děti, snoubenci, úsměvy a slzy, dělníci a úředníci, partyzáni praví i falešní, policie, Bezpečnost vítaná i podezřelá... "Pan farář není doma." - "Kde je? Kdy přijde? My s ním musíme mluvit. Jsme posláni..." Někde byla fara přepadena i vykradena. Sestra úzkost byla tak často sestrou farní sestry.

A ona tam zůstala. Pan farář potřebuje umýt okno, opravit ponožky a vyžehlil košili... Na josefinských farách (z 18. stol.) bývá dlažba z velkých břidlicových desek. Plynu nebylo, elektřinou bylo nutno šetřit, uhlí bylo v některých obdobích na příděl. Bylo třeba sekat a připravovat otýpky... A fara byla pořád jako lednička. A v kostele očekávala farnost od pana faráře úsměv a pohlazení z nebe, zvláště o vánocích.

Leckterý kněz měl a má dietu. A také léta. I nemoci. I takové ponižující. Jsou kněží po mozkových příhodách, ztrácejí řeč i pohyb údů, jsou kněží psychicky zhroucení, kněží na vozíčku, jsou kněží zapomenutí. Farní sestra ví velmi dobře, proč byla a je na křížové cestě Veronika. Farní sestra zůstala - jako jediný ministrant u domácího oltáře - až do posledního zastavení kněžské křížové cesty.

Pak i ona osiřela ve své světničce. Nikdo na ni nemyslí. K fotografii pana faráře si teď přidá aspoň vánoční obrázek s Pannou Marií a svatým Josefem, kteří byli v betlémské jeskyni, když přišel Syn Boží jako Ježíšek, aby sdílel s námi naši bídu a trochu naší lásky. A ona sloužila, aby pan farář mohl ten zázrak, pokračující ve mši svaté, lidem stále zpřítomňovat... Aby se Kristus Pán nám opět narodil a byl milován.

Milé farní sestry, Vám patří úcta a poděkování církve, Vám patří přání vánočního pokoje.
Mons. Erich Pepřík

Ze zasedání v Římě

Ve Vatikánských zahradách, v klidu až nápadně kontrastujícím s ruchem nedaleko pulzujícího velkoměsta, má sídlo Papežská akademie věd. Byla založena v roce 1936. Kardinál Pacelli, pozdější papež Pius XII. při jejím založení zdůraznil základní požadavek Církve za nové akademiky - pravdu.

Do téže budovy byla také umístěna letos založená Papežská akademie společenských věd. Stejný požadavek pravdy zazněl i v úvodním projevu ředitele kanceláře Akademie, Mons. Dardoziho na prvním plenárním zasedání akademie, které se konalo ve dnech 24.-26. listopadu 1994 a jehož jsem měl možnost se zúčastnit. Požadavek pravdy zdůraznil pak i Svatý otec při přijetí členů nové akademie. Církve potřebuje znát pravdu o současné společnosti, aby mohla správně reagovat na její potřeby.

Toto vědomí spojené se snahou přispět k tomu vlastním podílem provázelo celé zasedání akademie. Bylo to jednání náročné. Během dvou dnů bylo předneseno 11 referátů, na něž navazovala živá diskuse. Zúčastnili se jí odborníci doslova ze všech kontinentů. Zaujetí pro projednávanou problematiku snad nejlépe dokumentuje skutečnost, že jsem se ani neúčastnil prohlídky Sixtinské kaple a vatikánských muzeí, kterou nám nabídl sekretariát akademie na poslední den. Místo prohlídky se protáhla diskuse až do půl druhé a pak už zbyl jen čas na oběd a odpolední zasedání.

Ústředním tématem zasedání byly otázky rovnosti lidí na straně jedné a lidských nerovností v různých sociálních vědách na straně druhé. Přivezl jsem si k tomu řadu kvalitních materiálů, které by bylo zajímavé pro jejich aktuálnost publikovat i u nás, např. materiály k otázkám svobody, liberalismu, nových společenských vrstev apod.

Bylo to tím potřebnější, že sociální nauka Církve je pro většinu naší společnosti stále velkou neznámou. Dokonce i mnozí katolíci ji považují za málo užitečnou, dle nich stačí se řídit

evangeliem a vlastním svědomím.

Během celého zasedání jsem si znovu výrazně uvědomoval, jak je toto stanovisko rozdílné od požadavku Svatého otce, který ostatně velkou část svého projevu věnoval právě zdůraznění významu sociální nauky církve pro vytváření spravedlivější společnosti.

Mnozí naši věřící o spravedlnosti neradi slyší. Nějakým záhadným myšlenkovým zkratem ji nesprávně spojují s komunismem. Navíc namítají, že právě z naší víry vyplývá, že ráj na zemi nikdy nebude, a proto nemá cenu o něj usilovat.

Opět se nesprávně zaměřuje pozemský ráj a spravedlnost. Samozřejmě víme, že ráj na zemi nikdy nebude. V těchto dnech se v Římě s velkým úspěchem prodává kniha rozhovorů Svatého otce s italským novinářem Vittorioem Messorim nazvaná "Překročit práh naděje". V této knize Svatý otec potvrzuje: "Člověk je stále stejný. Systémy, které vytváří, jsou nedokonalé a jsou tím nedokonalejší, čím víc si je jist sám sebou. Kde je počátek této skutečnosti? V lidském srdci. Naše srdce je nepokojné..." (cit. kniha, italské vydání str. 6).

Na druhé straně Svatý otec důrazně a opakovaně vyzývá k vytváření lidštější společnosti, respektující důstojnost každého člověka. Není-li možný ráj, je možná spravedlnost. Cestu k ní nabízí právě sociální nauka Církve.

Zdá se mi, že zvláště z tohoto závěru bychom měli vyvodit důsledky, snažit se o lepší poznání sociální nauky a její uvedení v život. Neuděláme-li to my, kdo to udělá? Člověk musí mít pro křesťana přednost před všemi společenskými systémy. Nezapomínejme na to ani v naší společnosti.

JUDr. Bedřich Vymětalík

Církevní aktuality

Extrémní bolesti kvůli dítěti

Celá křesťanská Anglie je dojata obětí hrdinské matky. Je to Marina Donothey (38). Před třemi lety se provdala za svého muže Allena (40). V červenci 1992 ke své radosti zjistili, že je těhotná. Ale už tři měsíce poté byla diagnostikována rakovina prsu.

Marina byla operována, ale pak se nepodrobila chemoterapii, protože se obávala těžkého poškození dítěte. Lékaři a sestry byli hluboce dojata její obětavostí, s níž na sebe vzala mimořádné bolesti.

Po narození syna Davida svolila k chemoterapii, ale to už bylo pozdě. V červnu toho roku jí museli říci, že může počítat už jen s rokem života. Mezitím zjistili i nádor na mozku.

Protože její manžel musel dojíždět do práce, místní farář Martin Deegan z Hexhamu dopravoval chlapce pravidelně do farního útulku pro děti nebo k pečovateli.

Teď Marina zemřela. Při rekviem řekl kněz: "Její klid a ochota přijmout utrpení, to na mě hluboce zapůsobilo. V těhotenství se nešetřila. Ale když se chlapec narodil, zářila její tvář, jako by prožívala ranní červánky stvoření."

M.M.

Papež zabránil vpádu do Polska

Plánovanému vpádu sovětských vojsk do Polska (1982) zabránil, jak teď bylo oznámeno, papež. Bezprostřední nebezpečí nastalo, když na jaře onoho roku polský odborový svaz Solidarita vyhlásil generální stávkou.

Prostřednictvím sovětského velvyslance dal papež generálnímu tajemníku Leonidu Brežněvovi na vědomí, že se pokusí zabránit generální stávce, jestliže "Varšavský pakt" upustí od vpádu do Polska. Vyšlo to najevo z tajných aktů Stasi, které našla Gaukova komise.

Během hodiny sdělil Brežněv papeži, že nebude-li se konat generální stávka, k intervenci nedojde. Nato papež informoval primasa kardinála Štefana Wyszińskiego, který papežovo přání hned předal vůdci dělníků Lechu Walesovi. Walesa okamžitě, bez porady s odbory, stávkou odvolal. Příslušné podklady byly teď předány polským odborům.

CvM

Kardinál si dělá legraci ze sdělovacích prostředků

Arcibiskup New Yorku, kardinál John O'Connor, během posledního synodu v dopise papeži jménem všech biskupů vyslovil politování nad povykem, který sdělovací prostředky dělají kolem zdravotního stavu Jana Pavla II. a poděkoval hlavě katolické církve za neúnavnou práci pro lidstvo a církev.

Zatímco nám média chtějí namluvit, že jste na smrt nemocen, píše kardinál žertovně, máme při synodních shromážděních dojem, že před sebou vidíme člověka zdravého jako ryba. Ten papež, kterého líčí média, nemůžete být Vy, hodinu za hodinou, den za dnem mezi námi, stále bdělý, stále pozorný. "Chtěli bychom tedy potvrdit, že ve Vás vidíme zástupce Kristova na zemi," tolik kardinál doslovně. "Víme, že jste člověk, proto Vás milujeme a uznáváme. Vaše srdce má starosti o Sarajevo a Rwandu, o Somálsko a Haiti, o Bosnu, Irák a Súdán. Vaše srdce krvácí, když někde teče lidská krev, kdykoliv lidé trpí. Milióny na celém světě všech náboženských vyznání Vás milují, stejně jako mnoho kněží, řeholníků a řeholnic.

CvM

Křesťané v Iráku pomáhají

Sankce OSN vůči Iráku těžce postihly hlavně obyvatelstvo a způsobily škody na zdraví, které během jedné generace nebude možno napravit.

To málo, na co se sankce nevztahují, především léky, navíc zadržuje Saddám Husajn, aby rozdmýchal hněv obyvatelstva proti západnímu světu. Při návštěvě chaldejských biskupů (východní církve spojená s Římem) povzbuzoval Jan Pavel II. Chaldejce, aby pomáhali svým muslimským spoluobčanům, i když sami často trpí velkou nouzí. Chaldejský patriarcha I. Bidawid řekl závěrem: "Ptám se, jak může svědomí světa akceptovat takovou trestnou akci, protože to je skutečně trest."

Nouze v Iráku ukazuje, že mezinárodní hospodářská blokáda může být při dnešní celosvětové propojenosti ničivou zbraní.

CvM

Kněz riskuje život

Ve světě známý brazilský duchovní Ricardo Rezende musí na nějaký čas opustit své společenství v Rio Maria ve státě Para, protože je mu stále vyhrožováno vraždou.

Rezende bojuje za pozemkovou reformu a proti formám otroctví. V sousední spolkové zemi byl zatčen muž, který se přiznal, že byl najat, aby kněze zavraždil.

(tu)

Kněz chce sjednotit politiky

Jozef Maj, duchovní na odpočinku, se chce pokusit sjednotit v Polsku roztržštěné křesťanské strany. Při posledních parlamentních volbách neuspěly, protože postupovaly odděleně a nepřesáhly pětiprocentní klauzuli.

Společně by tato křesťanská uskupení znamenala silný blok. To dalo postkomunistickým stranám šanci znovu aktivně ovlivňovat politický život v zemi. Podobné nebezpečí vyvstává i před nadcházejícími prezidentskými volbami. Existuje víc než deset seskupení, která přicházejí v úvahu pro jednu společnou stranu.

Za podobnou politickou krátkozrakost označuje křesťanský tisk postoj veřejnosti vůči prezidentu Lechu Walesovi. Připomíná, že zánik Polska koncem 18. století nezpůsobila jen hamiznost tří velkých sousedů, ale i to, že roztržštěná šlechta znemožnila centrální královskou moc, a tak přivedila pád státu. Zapletení do osobních sporů neviděli, jak velké neštěstí se blíží.

Podobně se dnes děje prezidentovi, který se nikomu nezavděčí. Na jedné straně se od něho

očekávají rozhodnutí, která mu ústava neumožňuje. Jestliže však na druhé straně zajde až na hranici svých možností, hned se ozvou protesty, že nerespektuje právo, které přece slíbil dodržovat. Každý se pokouší získat prezidenta pro sebe. A když se to nepodaří, pak se utíkají k pomluvám. Týká se to hlavně nominace jistých lidí pro některé úřady.

CvM

Chránit lidi před hladem

Profesor farmacie Bruno Silvestrini z římské univerzity poukázal na následné problémy, které vycházejí z pokroku lékařství. Moderní medicína sice zachraňuje obrovskému počtu lidí život, ale nastoluje úkol, jak ochránit tyto lidi před hladem, jak je vychovat a jak jim pomoci.

Kathpress

Papež do Asie a Oceánie

Vatikán nyní oficiálně potvrdil plánovanou papežovu cestu do Asie, Oceánie a Austrálie. Podle tohoto sdělení bude papež 12. ledna 1995 ve filipínském hlavním městě Manile a 16. ledna je očekáván v Port Moresby (hl. m. Papuy na Nové Guinei). Poslední etapa 63. papežovy zahraniční cesty vede 20. ledna do Colomba (Srí Lanka).

ČBK

Latinská Amerika

Latinská Amerika je podle přesvědčení arcibiskupa z Limy Augusta Vargase Alzamory, nově jmenovaného kardinála, katolická jen podle jména. Ačkoliv většina obyvatel země patří ke katolické církvi, skutečných katolíků je málo, řekl kardinál novinářům. Jako hlavní úkol katolické církve v Latinské Americe označil Vargas Alzamora novou evangelizaci "enormně velkého počtu vlažných katolíků".

D. Kalcowská, ČBK

Zprávy Tisk ČBK Praha

Děkovná bohoslužba

Praha: Ve svatovítské katedrále se v sobotu 3. prosince konala děkovná bohoslužba, které předsedal pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk. Spolu s ním koncebrovali všichni čeští a moravští biskupové a zástupci biskupských konferencí z okolních zemí, jakož i apoštolský nuncius Giovanni Coppa. V katedrále byl přítomen prezident republiky Václav Havel, předseda vlády Václav Klaus, místopředseda ing. Josef Lux, členové vlády, poslanci, zástupci Univerzity Karlovy, vedoucí představitelé Ekumenické rady církví, představitelé veřejného a kulturního života a četní věřící. Kardinál Vlk pronesl homilii.

V závěru bohoslužby blahopřál arcibiskupu Vlkovi ke jmenování kardinálem prezident Václav Havel, který uvedl, že toto jmenování chápe i jako poctu pro národní společenství, které se vydalo na cestu za svobodou. Předseda vlády Václav Klaus vyjádřil přesvědčení, že arcibiskup Vlk si toto jmenování kardinálem zasloužil a stejně tak i naše zem si zaslouží tohoto kardinála. Svá blahopřání pronesli dále nuncius Giovanni Coppa, berlínský kardinál Georg Sterzinski, olomoucký arcibiskup Jan Graubner, metropolita Slovenska arcibiskup Ján Sokol, biskup z maďarského Egeru István Seregély, za kněze promluvil vikář P. Vladimír Rudolf, za Evropskou radu vyšších řeholních představených P. Dominik Duka a za německé kulturní sdružení Ackermann-Gemeinde P. Anton Otto.

Děkovná bohoslužba byla zakončena svatováclavským chorálem.

P. Miloslav Fiala

Projev kardinála Vlka při děkovné bohoslužbě v katedrále

sv. Víta v Praze dne 3.12.1994

Vážení vzácní hosté, milí přátelé, sestry a bratři!

Dnešní slavnost radostného díkůvzdání je na domácí půdě malou reprízou oné velké slavnosti, kterou jsme prožili o minulém víkendu v Římě.

My, kteří jsme se jí zúčastnili, jsme zřetelně pochopili, že je to především slavnost církve, okamžik jejího růstu, rozvíjení a upevnění.

Důstojnost ustanovených kardinálů, jímž byl předán purpur, biret a prsten, vystupovala právě v tomto kontextu.

Celá dvoudenní slavnost kroužila kolem několika pevných bodů, jimiž bylo charakterizováno poslání kardinálů v církvi:

1. věrnost evangeliu a církvi,
2. společenství církve a spolupráce v ní,
3. služba nejen církvi a svým, ale i společnosti a světu,
4. a nakonec pocta novým kardinálům.

Ad 1. Věrnost evangeliu, církvi a papeži byla vyjádřena vyznáním víry nových kardinálů, slibem věrnosti Janu Pavlu II. a jeho nástupcům a předáváním symbolu věrnosti - prstenu. Červený purpur dává této věrnosti dimenzi - jak se v textech říká - až k prolití krve.

Věrnost evangeliu znamená mít je jako životní styl. Abych byl konkrétní, když jsem před 40 lety udělal úspěšně maturitu a měl jedinou perspektivu být dělníkem v cihelně či ve fabrice, zaslechl jsem na jednom poutním místě slova z 1. listu sv. Petra: "Pokorně se skloňte pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení" (1 Petr 5,6). Zaujal jsem tehdy tento evangelní postoj a prožil s ním svůj životní osud, který je známý. Když jsem seděl ve slavnostní aule Pavla VI. a slyšel jakoby "náhodou" ve čtení stejná slova, uvědomil jsem si, že právě ta chvíle je naplněním mé víry v evangelium - že je to chvíle navštívení a povýšení. S radostí jsem pak vyjadřoval svou věrnost, posílen touto a řadou dalších hlubokých zkušeností s evangeliem.

A slib věrnosti papeži? I prezidenti, ministři, poslanci skládají sliby. Tím spíše kardinálové jako blízcí spolupracovníci papeže. Slib znamená vlastně i věrnost papežově linii. Pracovníci médií rychle spěchají s otázkami, zda také věrnost papežovu postoji v otázce antikoncepce a potratů: Vážení přátelé, s pravdou se nedá lícitovat, o principech a zákonech života nelze hlasovat. Ochrana zdravé morálky a života patří k základům Božího zjevení a poslání církve. Náš národ přece má v krvi husitskou tradici, jíž tolik o pravdu šlo. Má na prezidentské vlajce: "Pravda vítězí." Sliboval jsem tedy věrnost papeži v tomto duchu - jako věrnost pravdě, kterou on hájí.

Ad 2. Dalším bodem, kolem kterého se slavnost v Římě točila, bylo společenství církve a spolupráce v ní: silně jsem prožil, že tu církev zazářila jako bratrské společenství, kde nerozhoduje monarchicky jedinec sám, ale kde se na zodpovědnosti podílí určitým způsobem celé společenství. Papež sám se zmínil, že jeho poslední apoštolský list k oslavě r. 2000 vyšel vlastně z kardinálského kolegia. Obnovovaný a rozšiřovaný kardinálský sbor mi znovu tuto spolupráci silně připomněl. A zmiňme k tomu i četné synody biskupů, které jsou často k důležitým otázkám papežem svolávány. A nemohu nepřipomenout, že tu nejde jen o týmovou práci, která je v dnešní rozvinuté a složité době nezbytná, ani pouze o určitý druh demokracie, která se ani církvi nevyhýbá, ale o kolegialitu, která znamená uskutečnění Ježíšovy závěti a velebnější modlitby: "aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě..." (J 17,21) a jeho slova: "Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich" (Mt 18,20).

Ad 3. Když se řekne kardinál, vynoří se někomu možná ve vzpomínce některá jména mocných osobností ovlivňujících ze zákulisí evropskou či jinou politiku. Nám byl v Římě postaven před oči jiný vzor. V duši mi znějí slova evangelia, která se četla: "Syn člověka (Kristus) nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal život jako výkupné za mnohé" (Mt 20,28). A jakoby ozvěnou je tu slovo Ježíšovo: "Víte, že ti, kde se pokládají za vládců nad národy, ovládají je jako páni a že jim dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude.

Ale kdo chce být mezi vámi velký, ať je vašim služebníkem” (Mk 10,42). Tato služba není směřována jen vůči papeži a dovnitř církve, ale i ke světu. A týká se nejen kardinálů, ale i celé církve. Na začátku slavnostního obřadu se papež modlil za kardinály a celou církev: “Učiň, ať tvá církev je věrná svému poslání, ať se účastní na radostech a nadějích celého lidstva a ať se ukáže jako kvas a duše světa, aby skrze Krista obnovovala společnost.”

To je směr, kterým se má nést činnost kardinálů v papežově poradním sboru i mimo něj.

Svatý otec nás požádal, abychom poselství obsažené v prožité slavnosti předávali světu, vám všem - a nejen ústně a slovy. A protože jsem sliboval věrnost, věrně tak činím a chci i nadále činit.

Ad 4. Jmenování a celá slavnost byla jistě i poctou. Zdálo se mi však, že se jednotlivé osoby jakoby ztrácely. Že se papež díval dál, že viděl za těmi postavami místní církve diecéze a národy, když v přeplněné bazilice před touto reprezentací celosvětové církve zazněla modlitba v českém jazyce. Papežovu lásku vůči nám jsem si uvědomoval, když jsem stál při slavnostní mši v svatopetrském chrámu po levé straně papeže, tedy blízko jeho srdci, jako zástupce vás všech, malého národa v srdci Evropy a ještě menší církve v něm, která třebaže je početně malá, ale v církvi takto vážená a poctěná.

I toto poselství, které jsem pochopil, vám všem chci předat. Myslím, že se tu navazuje na slavnou tradici kardinála Berana, Trochty i Tomáška, slavné paměti.

A závěrem chci vyjádřit přání, aby toto jmenování bylo posilou církve u nás a abychom ještě více sloužili zvláště v oblasti duchovní - společnosti v naší zemi, ale i na poli mezinárodním. To je mé přání. Amen.

Z projevu kardinála J. Ratzingera

Je ještě nějaká možnost pro plánování lidského života, věříme-li, že existuje Boží úrdek o člověku? Není snad nějaké jiné radikální řešení, které nás nezbytně nutí, abychom se vzdali všech absolutních a předem stanovených pravd a tak mohli skutečně nést zodpovědnost za budoucnost a za problémy, jež klade pozemskému životu člověka. Taková byla v očích mnoha lidí nutná volba, před kterou nás nedávno postavila nedávná Káhirska konference o demografických otázkách a zdrojích výživy na naší planetě. Aby se mohlo zodpovědně čelit dramatickým otázkám růstu obyvatelstva - alespoň v některých částech světa - bylo by třeba opustit zastaralá dogmata a mít tak volné ruce k ovládnutí rozvoje lidstva. Před toutéž volbu, jak se zdá, nás staví nejen výše zmíněné velké cenové problémy, nýbrž i menší, osobní a někdy každodenní otázky, jež nám dnes předkládají noví mocní činitelé, působící dnes na život a smrt, choroby a bolest a dokonce na genetické vlastnosti. Tuto moc má dnes lékařská věda o životě. Nemusí nás toto vše nutně přinutit ke změně našeho pojetí života a k tomu, abychom definitivně odložili jako překonaná tradiční měřítko, podle nichž se život posuzoval, a nejprve ze všeho jakýkoliv vztah k posvátnu?

Základy zodpovědnosti vůči životu

Výše uvedená volba nás, jak se zdá, přivádí k hlubokému rozporu a protikladu mezi dvěma základními etickými stanovisky, jak to stanovil Max Weber. Postavil proti sobě etiku přesvědčení neboli principů (tzv. *Gesinnungsethik*) a etiku zodpovědnosti (tzv. *Verantwortungsethik*). První z nich by se hodila pro světce, který se ve svém osobním jednání snaží o důslednost bez poskvrny, ale nebyla by asi vhodná pro politika, jenž musí brát v úvahu nejen zásady, nýbrž také a především konkrétní důsledky různých akcí pro společenstva, za která je zodpovědný.

Přijmeme-li tento protiklad, musíme připustit, že lidská svoboda je opravdová jen tehdy, neexistuje-li nějaký Boží plán, který ji omezuje a váže na svá rozhodnutí. Prostor pro účinnou lidskou zodpovědnost by byl možný, jen kdybychom se odřekli každé předem stanovené pravdy usměřující naší činnost a každého zákona, jenž jí dává předpisy tím, že stanoví absolutní povinnosti.

K tomu, jak se zdá, vede pojetí, jímž se řídí moderní vědy a vládoucí současný způsob myšlení. Došlo tak k převládnutí určité technické a účelové racionálnosti, která je sama o sobě popřením myšlenky, že existuje nějaká pravda o tvorstvu, kterou je třeba uznávat, anebo Boží úrdek o životě, který je nutno respektovat. Moderní věda, které je už od renesance spojena s přáním účinně zasahovat do skutečnosti, stanovila dvojaké vztahy ze schopností něco dokázat (např. Baconův výrok - scire est posse - vědět znamená moci). Galileem hlášané zřeknutí se základních neměnných principů, aby bylo možno pochopit matematické vztahy mezi měřitelnými veličinami, jež umožňují účinně zasahovat do běhu přírody, způsobilo, že se postupně začala zatemňovat pravda o stvoření. Jedině věříš-li, že svět není dílem náhody, jedině pak je všechno možné i měnit a se vším je možno bezmezně manipulovat.

Nedávno zesnulý německý filozof židovského původu Hans Jonas, popsal tuto situaci následovně: “Jestliže v přírodě není nic definitivního, jestliže v tom, co plodí, není žádná struktura s nějakým účelem a cílem, pak je dovoleno libovolně se vším nakládat, poněvadž v přírodě podle pojetí přírodních věd neexistuje žádná celistvost, která by se porušovala, protože tato příroda není ani stvořená, ani sama netvoří. Je-li příroda jen předmětem a v žádném smyslu není sama subjektem, jestliže nevyjadřuje žádnou tvůrčí vůli, pak jediným subjektem zůstává člověk a jeho vůle. Svět, který zpočátku byl předmětem lidského poznávání, se tedy nyní stává předmětem lidské vůle a jeho poznávání je postaveno do služeb této vůle, jež je zřejmě vůlí ovládat věci. Taková vůle, když rostoucí moc a schopnost přesáhla nutnost, se stává pouhým přáním, touhou, které se již nekladou žádné meze.

Příroda už není matka, nýbrž jeví se nám jen jako pouhý materiál, s kterým může člověk libovolně manipulovat. Anebo, lépe řečeno, mohou jím manipulovat lidé, kteří mají moc. A dá se manipulovat zejména s lidským životem. Působí skutečně hlubokým dojmem, čteme-li některá tvrzení P. Simona, francouzského lékaře, býv. velmistra velké francouzské zednářské lóže, který předpovídá lékařskou vědu jako plán měnit lidský život. Píše: Jestliže velkým vítězstvím lékařství v minulosti bylo, že smrt se dala na ústup, druhým vítězstvím bude změna samého pojetí života. Lidský život dnes ztrácí svůj absolutní ráz, jaký měla v knize Geneze nebo pro Aristotela či Buffona; ztrácí jej, aby se stal pojmem, který se vytváří a vyvíjí podle zákonů, myšlenek a (stupně) poznání. Život je to, co z něho dělají žijící tvorové, podmiňuje ho (jejich) kultura. A my si dobře uvědomujeme, že tato bitva není jen technická, nýbrž i filozofická. Život jako materiál; takový je princip našeho boje, čili stanovit zásadu, že život je materiál v ekologickém smyslu slova a že nám náleží život řídit; právě v tom spočívá hybná, vůdčí myšlenka.

Jistě, všimneme-li si, že tímto způsobem vše může být vydáno na pospas moci toho nejsilnějšího, který nemá již žádné zábrany a může svůj plán vnutit druhým, i za cenu porušování svobody těch, kdo jsou hospodářsky, kulturně či fyzicky slabší, pak ovšem vzniká strach. Člověk se snaží uniknout “svobodě bez zákona” tím, že se utíká do “zákona bez svobody”. To je jiné, zcela opačné vychýlení kyvadla svobody, která ztratila svůj svazek s pravdou. Na každý lidský zásah se pak hledí jako na hrozbu, která porušuje rovnováhu v přírodě a tím může zničit i možnosti života. Tím se zákony fyzické a biologické přírody znovu stávají posvátnými a považují se za neporušitelnou hodnotu. Každý lidský plán využívání přírodních zdrojů se chápe jako domyšlivé zasahování do přírody, hrozící jejím zničením a tím je zásah odsouzen k nezdaru. A co je opravdu velmi zvláštní, došlo to tak daleko, že i samému křesťanství se vyčítá znesvěcující pojetí světa, které nás dovedlo k této civilizaci bezmezného vykořisťování (přírody). Právě křesťanství prý snížilo velké bratrské mocnosti světa na úroveň pouhých užitkových předmětů, a tím nás přivedlo ke zneužívání rostlin, živočichů, světové energie všeobecně, a dalo tak podnět k ideologii (stálého) růstu, který myslí a zajímá se jen sám o sebe.

(Rádio Vatikán)

Chtěli jen “Velké Srbsko”

“Když pád ruského imperialismu vyvolal v mnoha státech potřebu nového uspořádání, byli Srbové jediný národ, který se zdráhal spolupracovat s ostatními národy.” Prohlásil to teď chorvatský prezident Franjo Tuđman ve výstižném rozhovoru s polským novinářem.

Rusko se pokojně oddělilo od tuctu republik. I v Československu se našlo mírové řešení pro Čechy, Slováky a Maďary. Srbům bylo ostatními jugoslávskými republikami navrženo hledání nového federativního uspořádání společného života, které by každému národu vrátilo jeho svobodu.

Maršál Tito byl rozumnější

Ale srbské vedení v Beogradě nebylo ochotno poskytnout ostatním ani takovou relativní nezávislost, jakou jim maršál Tito přiznal v nové ústavě. Tato ústava dokonce posloužila jako právní podklad vyhlášení nezávislosti více republik začátkem 90. let. K čemu by Srbové byli ochotní, to by bylo odpoutání Slovinska. Za to však se měli ostatní o to víc podřídit srbskému vedení v Bělehradě. To nemohl přijmout chorvatský lid, jeden z nejstarších v Evropě, který byl už od 7. až do 15. století nezávislý. Příliš mnoho Chorvatů trpělo pod cizí nadvládou. Následkem toho je, že dnes žije stejný počet Chorvatů v cizině jako ve vlasti.

Společenství rovnocenných národů

Budoucnost je prý jiná. Byli jsme svědky celosvětové integrace v oblasti techniky, kultury, hospodářství, aniž by byla porušena národní integrita. Lidstvo dorůstá do společenství svobodných, nezávislých národů. Chorvatsko v současné době udržuje dobré vztahy s mnoha státy, mj. i s Čínou a Izraelem.

Pokud se týká oblastí Chorvatska obsazených Srby, zdůraznil Tuđman, bude usilováno o jejich navrácení do státního svazku Chorvatska pokojnou cestou. Pokud by to však nebylo možné, dá se dnes - podle Tuđmana - věc zařídit i vojensky.

Společná vlast s Janem Pavlem II.

Tuđman srovnával svou zemi s Polskem a Irskem, pokud jde o roli katolicismu. Tak jako u těchto národů, i pro Chorvaty bylo sepjetí s katolickou církví předpokladem uchování vlastní identity. Se zvláštním důrazem připomenul, že Chorvaté vyrazili na Jadran v 7. století z krajiny kolem Krakova. To prý vysvětluje lásku Chorvatů k papeži Janu Pavlovi II.

Tragédie dětí v Mostaru

Další hrozný válečný zločin se stal 11. listopadu 1994 v Mostaru, hlavním městě Hercegoviny, nedaleko Medžugorje. Když skupina dětí po vyučování náboženství odcházela z katedrály, vybuchly na prostranství před domem Božím tři granáty, vypálené Srby z blízkých kopců. Daniela Vidovic zemřela hned, Antinia Sesar v nemocnici po operaci. Dalších pět muselo být odvezeno do nemocnice. Smutečního obřadu se zúčastnil biskup Radko Perić a 16 kněží diecézních i františkánských, jakož i představitelé evropských úřadů.

A.S.

“Jsme na pokraji velkého historického zhroucení. Moderní společnost je hypnotizovaná. Žije v sebeklamu a iluzi. Spoutaná materialismem uctívá produkty blahobytu a požitků.”
Solženicyn

Malý slovník “Nového věku”

Na tomto místě systematicky vysvětlujeme obsah některých pojmů, s nimiž můžete přijít do styku v rámci propagace sektářského hnutí Nový věk “New Age”), které se naplno rozběhlo i v našich sdělovacích prostředcích. Slova označená v textu */ budou v tomto slovníku postupně vysvětlena.

BEP

Zkratka názvu: Bewußtsein-Erweiterungs-Program (Program rozšiřování vědomí). Instituce založená Rakušanem H. J. Amentem má nakladatelství v Novém Ulmu, kde vydává kompletní balík pro soukromý kurs “rozšiřování” */vědomí za více než 2000 DEM. Členové této instituce (denní příspěvek činí 1 DEM) usilují o prosazení tzv. spojeného občanství, což má být jakési pseudosvětové občanství. Ament se pokouší dosáhnout uznání v OSN. Na cca 1200 stranách kursu nazvaného Tajemství velikánů se nabízí výcvik podobající se */Scientology. Zahrnuje tělesná cvičení, jógu, astrologii, esoteriku, okultismus a kontakt s “velkými strážnými duchy” pomocí kyvadélek, automatického psaní apod. Jako meditační metodu doporučuje “mentální putování”. Cílem výcviku má být odhalení vlastní “božské jiskry”, která má prý udělat člověka pánem vlastního osudu. Po odsouzení za nedovolené podnikání systémem “sněhová koule”, jímž se Ament snažil vylákat spoustu peněz, buduje tzv. kosmotronické filiálky, které obchodují samostatně. Jinou větví tohoto jobu je tzv. Klub optimistů, který má ve znaku duhu s obráceným pořadím barev.

Vzniklo úplné imperium nakladatelství: BEP, Aquila, Gemini, New Age Edition, Cosmotronics Software, Andromeda BV a další. Utopistické plány světového občanství zahrnují také výstavbu Terrania-City, pyramidového města ve Švýcarsku, což nazývá Ament projektem tisíciletí.

Je to další příklad praktické propagace New Age s cílem velkých finančních zisků.

Perla Moravy - blahoslavený Jan Sarkander

4. část

Jaro v přírodě

Jan Sarkander vyrůstal v době, kdy se nemluvilo o ekumenismu. Křesťané se tehdy vášnivě spíš rozdělávali, než aby mysleli na tklivou prosbu Pána Ježíše ve večeřadle: “Aby všichni byli jedno” (Jan 17,21). Některým se zdálo, že když přeruší spojení s biskupy - právoplatnými to nástupci apoštolů - a zvláště s biskupem římským, papežem, jakožto nejvyšším představitelem církve, svaté a chybné zároveň, že tím úžeji budou spojeni s Kristem. Každý chtěl mít svou pravdu. Hájil ji, prosazoval a bojoval za její uznání. A kdo měl v rukou moc, byl přesvědčen, že smí mít v rukou také svědomí svých poddaných.

Začínala se uplatňovat zásada “cuius regio, eius religio”, to znamená: komu patří zem, toho se tam bude vyznávat i víra. Tato nesprávná zásada, která znásilňovala svědomí, byla uzákoněna roku 1555 na sněmu augšpurském ve prospěch tehdy vítězných protestantů. Poddaný, který se ke svému pánu nechtěl ve víře přizpůsobit, mohl svůj majetek prodat a vystěhovat se.

Vdova po zemřelém Řehoři Sarkandroví, paní Helena, rozená Gurecká, se patrně ze Skočova odstěhovala ráda. Její nové bydliště, město Příbor, bylo majetkem olomouckých biskupů. V té době byl biskupem olomouckým Stanislav II. Pavlovský (1579-1598), rodem Slezan. Byl to nadšený, dnes bychom řekli progresivní a pokoncilový biskup. V době jeho římských studií byly tam u sv. Klimenta nalezeny ostatky sv. Cyrila. To podnítilo Stanislavův zájem o cyrilometodějský odkaz na Moravě i věrnost tomuto odkazu: nezfalšované cyrilometodějské víře, která je základem spolehlivého štěstí. Jako biskup si Stanislav Pavlovský vytkl za cíl uvést do praxe usnesení reformního koncilu tridentského (konal se v letech 1545-1563). Úspěšného pomocníka přitom viděl právě v myšlence cyrilometodějské. Nedosáhl sice na papeži Řehoři XIII. přenesení ostatků svatého Cyrila na Moravu, ale od své myšlenky neustoupil. Právě v Příboře zbudoval roku 1580 při farním kostele Narození Panny Marie cyrilometodějskou kapli (dnes je zasvěcena svatému Antonínu Paduánskému).

Roku 1589 vydal pak pro Příbor nový městský řád, podle něhož mohli být do města přijímáni jen katolíci. A právě v tom roce se paní Helena Sarkandrová s dětmi usadila v Příboře.

Tou dobou se biskup Pavlovský chystal na cestu do Říma, aby podal papeži zprávu o své

diecézi, která tehdy zahrnovala celou Moravu. V té zprávě uvádí: “Vyznání katolické víry se počalo svatými bratřími Cyrilem a Metodějem, apoštoly národa moravského a potom i českého, před více než 700 lety. Ale kterými novotáři byla víra uvedena do největšího nebezpečí.”

Cyriometodějský odkaz u nás žije teď už více než 1100 let. Nežije automaticky. Nám patří čest se o něj starat,

Mons. Erich Pepřík